Lietas Nr. C31442911

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2015. gada 12. oktobrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese L. Leja
ar tiesas sēžu sekretāri R. Matīsu, E. Sčucku,
tulku I. Kuzņecovu, D. Gerni,
piedaloties prasītājai /pers. C/, zvērinātam advokātam R. Bušam, atbildētājas SIA /Nosaukums A/ pārstāvim zvērinātam advokātam J. Dzirniekam, trešās personas SIA /Nosaukums B/ pārstāvei /pers. D/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasībā pret SIA /Nosaukums A/ ar trešo personu SIA /Nosaukums B/ par nesamaksātās pirkuma maksas un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011. gada 8. augustā /pers. C/ (turpmāk – Prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret SIA /Nosaukums A/ (turpmāk – Atbildētāja) par nesamaksātās pirkuma maksas un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Prasītāja ar SIA /Nosaukums B/ (iepriekšējais SIA nosaukums "/Nosaukums J/") starpniecību 2002. gada 20. decembrī pārdeva Atbildētājai sev piederošo transportlīdzekli Renault Megane, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/ par pirkuma maksu 6402,92 EUR (4500,00 LVL). Prasītāja pirkuma līgumu no savas puses ir izpildījusi un nodevusi Atbildētājai transportlīdzekli. Atbildētāja transportlīdzekli iekļāvusi sabiedrības pamatlīdzekļos. Savukārt Atbildētāja savu pienākumu – pirkuma maksas samaksu – nav veikusi līdz pat prasības celšanai.

Prasītāja uzskata, ka viņai pienākas morālā kaitējuma atlīdzība 21343,08 EUR (15000,00 LVL) apmērā, jo Atbildētāja ilgstoši pilnībā ignorējusi viņas tiesības saņemt pirkuma maksu par transportlīdzekli. Naudas vērtība šajā laikā kritusi. Prasītāja bija spiesta aizņemties no citām personām naudas līdzekļus, kā rezultātā piedzīvojusi daudzas nepatīkamas pārrunas ar saviem kreditoriem, jo nevarēja atmaksāt parādu sakarā ar to, ka Atbildētāja neatmaksāja viņai laikus pirkuma maksu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 5., 1587., 2002., 2021. pantu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētājas nesamaksāto pirkuma maksu 6402,92 EUR (4500,00 LVL) apmērā, morālo kaitējuma atlīdzību 21343,08 EUR (15000,00 LVL), kā arī visus tiesas izdevumus.

[2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus par celto prasību saskaņā ar Civilprocesa likuma 148. pantu nav iesniegusi.

[3] Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015. gada 12. janvāra protokollēmumu SIA "/Nosaukums B/" atzīta lietā par trešo personu atbildētājas pusē bez patstāvīgiem prasījumiem. 2015. gada 4. septembrī tiesā saņemts trešās personas viedoklis par celto prasību, kuros norādīts, ka 2002. gadā SIA "/Nosaukums B/" bija komersants, kura viens no darbības veidiem bija transportlīdzekļu tirdzniecība. 2002. gada 20. decembra rēķins-uzziņa apliecina, ka abas puses – pircējs un pārdevējs – viena pret otru ir izpildījušas savas finansiālās saistības, uz kā pamata varēja notikt transportlīdzekļa īpašnieka maiņa. 2002. gada 20. decembra rēķins-uzziņa nav attaisnojuma dokuments. Bez Prasītājas piekrišanas transportlīdzekli nevarēja pārreģistrēt uz Atbildētājas vārdu.

[4] Prasītāja tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā uz tajā norādītajiem motīviem un apstākļiem. Papildus paskaidroja, ka mutiski ar Atbildētāju vienojās, ka pirkumu samaksu veiks līdz 2003. gada beigām. Mutiski Atbildētājai vairākkārt lūdza samaksāt pirkuma maksu.

Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina, un uzturēja Civilprocesa likuma 166. panta kārtībā sniegtos paskaidrojumus, papildus paskaidroja, ka Atbildētāja ir veikusi pirkuma maksas samaksu, līdz ar ko prasība kā nepamatota noraidāma. Atbildētāja atzīst, ka iegādājās no SIA "/Nosaukums B/" transportlīdzekli skaidrā naudā 6402,92 EUR (4500,00 LVL) apmērā. Šo faktu apliecina SIA "/Nosaukums B/" izdotais rēķins – uzziņa Nr. 854189, no kura redzams, ka transportlīdzeklis pārdots Atbildētājai un ka nauda 6402,92 EUR (4500,00 LVL) apmērā saņemta, ko puses apliecinājušas ar saviem parakstiem. Rēķins – uzziņa atbilst Ceļu satiksmes likuma 12. panta pirmā daļas un otrās daļas prasībām, un apliecina, ka Atbildētāja ir samaksājusi pirkuma maksu. Tā kā transportlīdzeklis iegādāts par Atbildētājas kā sabiedrības līdzekļiem, tā norādīta Atbildētājas pamatlīdzekļu uzskaitē. Atbildētāja uzskata, ka Prasītāja nav pierādījusi morālo kaitējumu, kā to prasa Civillikuma 1635. pants. Prasītāja nav arī norādījusi morālā kaitējuma aprēķina izklāstu, nav pievienojusi pierādījumus prasībā minētajai argumentācijai. Atbildētājas ieskatā Prasītāja morālā kaitējuma atlīdzību nav pierādījusi.

Trešā persona tiesas sēdē paskaidroja, 2002. gadā sabiedrība darbojās transportlīdzekļu tirdzniecības jomā. Noformējot rēķinu-uzziņu SIA "/Nosaukums B/" darbiniekiem nav jāpārliecinās, vai pircējs ir saņēmis no pārdevēja pirkuma maksu. SIA "/Nosaukums B/" darbinieks norāda rēķinā-uzziņā pircēja un pārdevēja nosaukto pirkuma maksu, SIA "/Nosaukums B/" darbiniekam nav jānovērtē konkrētais transportlīdzeklis, pirkuma maksas apmērs ir pircēja un pārdevēja abpusēji panākta vienošanās.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies Prasītājas, Atbildētājas pārstāvja un trešās personas paskaidrojumus, zvērināta advokāta R. Buša viedokli, liecinieku liecības tiesas sēdē un novērtējusi lietas materiālus kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[6] Civillikuma 2002. pants noteic, ka pirkums ir līgums, ar ko viena puse apsola otrai par norunātās naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesību. Tādējādi pirkuma līgums ir konsensuāls atlīdzības un līdz ar to divpusējs līgums, kas satur divus pretēji vērstus apsolījums: dot lietu un pretī dot norunāto naudas summu.

Saskaņā ar Civillikuma 2004. pantu, pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

Atbilstoši Civillikuma 1474. pantam darījuma dalībnieki var apmierināties ar mutisku vienošanos, slēgt darījumu liecinieku klātbūtnē vai bez tiem, kā arī darīt to atklātībai zināmu vai ne.

Tiesa konstatē, ka savstarpējo darījumu puses rakstiski nav izteikušas, bet no faktiskajiem lietā noskaidrotiem apstākļiem izriet, ka par pirkuma līgumu un tā nosacījumiem puses vienojušās mutiski. Tiesa atzīst, ka Civillikuma 1483. panta nepieprasa rakstveida formu kā pirkuma līguma būtisku sastāvdaļu. Līdz ar to automašīnas pirkuma līguma neizteikšana rakstveidā ir pieļaujama un starp pusēm 2002. gada 20. decembrī noslēgtais mutvārdu līgums, ar kuru Prasītāja pārdevusi Atbildētājai sev piederošo transportlīdzekli Renault Megane, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir spēkā.

2012. gada 20. decembra izziņa par personīgā īpašuma pārdošanas apliecinājumu apstiprina, ka Prasītāja pārdod savu personīgo īpašumu – transportlīdzekli Renault Megane, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, Atbildētājai par pirkuma maksu 6402,92 EUR (4500,00 LVL).

Lietā nav strīda, ka pirkuma maksa bija noteikta 6402,92 EUR (4500,00 LVL) apmērā.

[6.1] Lietā ir strīds par pirkuma maksas samaksas izpildi.

No Civillikuma 2002. panta izriet, ka prasībā uzlikt atbildētājam par pienākumu izpildīt ar divpusēju līgumu uzņemtās saistības prasītājam jāpierāda: 1) līguma esamība; 2) ka viņš savus no līguma izrietošus pienākumus ir jau izpildījis, vai arī jāizteic gatavība izpildīt ar līgumu uzņemtās saistības. Turpretim atbildētājam jāpierāda: 1) ka viņš ir jau izpildījis ar līgumu uzņemtās saistības; 2) vai arī, ka pēc darījuma rakstura izpildīšana papriekš izdarāma no prasītāja puses (*sk. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 773. lpp.*).

Par to, ka starp pusēm noslēgts mutisks pirkuma līgums, lietā strīds nepastāv. Savukārt ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas apliecinājumu un Atbildētājas pamatlīdzekļu uzskaites kartīti ir pilnībā pierādīts, ka Prasītāja no pirkuma līguma izrietošo pienākumu nodot transportlīdzekli Atbildētājai ir

izpildījusi jau 2002. gada 20. decembrī. Turklāt minēto faktu Atbildētāja nav apstrīdējusi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Juridiskajā literatūrā jautājumā par pierādīšanas pienākuma sadalījumu starp pusēm atzīts, ka gadījumā, ja prasība pamatota ar apstākli, ka atbildētājs saistības nav izpildījis, t.i., atbildētāja pārkāpums izpaužas viņa bezdarbībā, tad pierādīšanas pienākums, ka saistība ir izpildīta, pāriet uz atbildētāju.

Tā kā Prasītāja ir pierādījusi, ka savas no pirkuma līguma izrietošās saistības ir izpildījusi, tiesas uzdevums ir izvērtēt Atbildētājas iesniegtos pierādījumus, par tās, no līguma izrietošo, saistību izpildi.

[6.2] Sākotnēji Atbildētāja pārstāvis uzturēja tiesas sēdē 2013. gada 30. aprīļa Atbildētājas rakstveida paskaidrojumus, no kuriem izriet, ka Atbildētāja pirkuma maksu par transportlīdzekli samaksāja Prasītājai skaidrā naudā pirms transportlīdzekļa pārreģistrēšanas Ceļu satiksmes drošības direkcijā (turpmāk – CSDD).

Kā norādīts Civilprocesa likuma 104. panta pirmajā daļā, pušu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Atbilstoši Civillikuma 1838. pantam tas, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti; samaksas saņēmējs nedrīkst atteikties to izdot parādniekam. Kvīti var izrakstīt vai nu uz paša parāda akta, ja tāds ir, vai atsevišķi.

Atbildētāja kā uz pirkuma maksas samaksas apliecinājumu atsaucās uz trešās personas SIA "/Nosaukums B/" (pirms nosaukuma maiņas SIA "/Nosaukums J/") 2002. gada 20. decembrī izsniegto rēķinu – uzziņu Nr. 854189.

Lietā nepastāv strīds par to, ka automašīnas pārdošana notikusi ar trešās personas SIA "/Nosaukums B/" starpniecību, kas 2002. gadā nodarbojās ar transportlīdzekļu tirdzniecību, ko apliecina arī 2002. gada 20.decembra akts Nr.3065 par transportlīdzekļa pieņemšanu realizācijai.

Pirkuma līguma noslēgšanas laikā mehānisko transportlīdzekļu īpašuma, turējuma un lietošanas tiesību iegūšanu regulēja Ceļu satiksmes likums.

Ceļu satiksmes likuma 12. panta pirmā daļa noteica, lai reģistrētu transportlīdzekli, tā īpašniekam jāiesniedz pietiekami dokumentāri pierādījumi par transportlīdzekļa iegūšanu legālā ceļā. Savukārt atbilstoši minētā panta otrās daļas 3. punktam par dokumentu, ar kuru pierādāmas īpašuma tiesības, atzīstams noteikta parauga pirkuma dokuments, kuru izsniedzis transportlīdzekļu tirdzniecībai licencēts uzņēmums.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 4. panta 3. daļu Satiksmes ministrija 1998. gada 17. septembrī bija izdevusi noteikumus Nr. 49 "Mehānisko transportlīdzekļu, to piekabju un numurēto agregātu mazumtirdzniecības noteikumi" (turpmāk - Satiksmes ministrijas noteikumi), kas bija spēkā no 1998. gada 1.oktobra līdz 2005.gada 29. jūnijam. Satiksmes ministrijas noteikumu 11. punkts noteica, ka īpašuma tiesības apliecinošs dokuments, kas tiek izsniegts ieguvējam, iegādājoties transportlīdzekli vai numurēto agregātu, ir rēķins – uzziņa.

Satiksmes ministrijas noteikumos noteikta rēķinu – uzziņu aizpildīšanas kārtība, un tieši 50. punktā bija noteikts, ka sadaļā "nauda par pārdoto transporta līdzekli (agregātu) saņemta" tiek ierakstīta naudas summa latos, par kādu pārdots transportlīdzeklis vai numurētais agregāts.

SIA "Amsek" 2014. gada 25. aprīļa vēstulē (lietas 35. lapa) norādīts, ka 2002. gada 20. decembra darījums transportlīdzekļa Renault Megane, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, par īpašnieku maiņu notika SIA "/Nosaukums B/" tirdzniecības vietā /adrese/. SIA "/Nosaukums B/" darbinieks noformēja rēķinu – uzziņu Nr. 854189, kas apliecina ieguvēja īpašuma tiesības uz transportlīdzekli. Rēķins – uzziņa nav paredzēts izmantošanai grāmatvedībā kā finanšu attaisnojuma dokuments, kā to nosaka 2007. gada 18. decembra Ministru Kabineta noteikumi Nr. 876. SIA "/Nosaukums B/" nesaņem naudu par pārdoto transportlīdzekli un nav informēts par pircēja un pārdevēja darījuma apstākļiem.

Tiesa secina, ka SIA "/Nosaukums B/" 2014. gada 25. aprīļa vēstulē norādītais ir pretējs pašas trešās personas paskaidrojumiem, kas tiesā iesniegti 2015. gada 4. septembrī (lietas 195. lapa), proti, ka 2002. gada 20. decembra rēķins-uzziņa apliecina, ka abas puses – pircējs un pārdevējs – viena pret otru ir izpildījušas savas finansiālās saistības, uz kā pamata varēja notikt transportlīdzekļa īpašnieka maiņa.

Savukārt tiesas sēdē trešās personas SIA "/Nosaukums B/" pārstāve paskaidroja, ka, noformējot rēķinu-uzziņu SIA "/Nosaukums B/" darbiniekiem nav jāpārliecinās, vai pircējs ir saņēmis no pārdevēja pirkuma maksu. SIA "/Nosaukums B/" darbinieks norāda rēķinā-uzziņā pircēja un pārdevēja nosaukto pirkuma maksu, SIA "/Nosaukums B/" darbiniekam nav jānovērtē konkrētais transportlīdzeklis, pirkuma maksas apmērs ir pircēja un pārdevēja abpusēji panākta vienošanās. Tas, ka Prasītāja un Atbildētāja ir savstarpēji norēķinājušās pirms rēķina-uzziņas parakstīšanas, ir tikai SIA "/Nosaukums B/" viedoklis.

Tiesa, novērtējot šos pierādījumus, atzīst, ka 2002. gada 20. decembra rēķins-uzziņa neapliecina pirkuma maksas samaksu, bet gan faktu, ka Prasītāja ir nodevusi Atbildētājai transportlīdzekli, uz kā pamata CSDD ir veikta transportlīdzekļa īpašnieka maiņa.

[6.3] No Atbildētājas 2002. gada bilances redzams, ka 2002. gadā Atbildētājas pasīvā fiksēti īstermiņa kreditori, tai skaitā parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem (rindas kods 800) par summu 9857,00 LVL, un veikta piezīme Nr.11, no kuras redzams, ka viens no kreditoriem ir fiziska persona un parāda apmērs ir 6402,92 EUR (4500,00 LVL). Arī Atbildētājas 2003. gada bilancē, 2004. gada bilancē kā īstermiņa kreditors norādīta fiziska persona par summu 6402,92 EUR (4500,00 LVL).

Lieciniece/pers. M/ liecināja, ka strādāja SIA /Nosaukums A/ par grāmatvedi un sniedza Atbildētājai grāmatvedības pakalpojumus, tai skaitā 2002. gadā, līdz apmēram 2003. gada septembrim. 2002. gada decembrī Atbildētāja iegādājās no Prasītājas transportlīdzekli, kuru 2002. gada decembrī viņa kā grāmatvede pēc /pers. N/ kā SIA "/Nosaukums A/" amatpersonas norādēm uzlika pamatlīdzekļu uzskaitē. Pirkuma maksa nebija samaksāta, tādēļ 2002. gada bilancē kā kreditors tika norādīta fiziska persona par summu 6402,92 EUR (4500,00 LVL). Apmaksa nebija veikta ne skaidrā naudā, jo /pers. N/ neiesniedza čeku, ne arī bezskaidriem naudas līdzekļiem, jo attiecīgi bankas izraksti šādu maksājumu neapliecināja. Bilancē netika norādīta /pers. C/ kā kreditors, jo /pers. N/ nevēlējās norādīt konkrētu vārdu un uzvārdu.

Ar 2002. gada 2. decembra SIA /Nosaukums A/ rēķinu Nr. 153, Atbildētājas 2003. gada 7. janvāra maksājuma uzdevumu un 2015. gada 23. februāra Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu apstiprinās, ka SIA /Nosaukums A/ sniedza Atbildētājai grāmatvedības pakalpojumus un ka lieciniece /pers. P/ bija SIA /Nosaukums A/ darbiniece. Minēto faktu apstiprināja arī liecinieks /pers. N/.

Liecinieks/pers. N/ liecināja, ka iegādājās transportlīdzekli no Prasītājas kā SIA "/Nosaukums A/" amatpersona, pirkuma maksu 6402,92 EUR (4500,00 LVL) apmērā samaksāja skaidrā naudā no saviem iekrājumiem dienu pirms transportlīdzekļa pārreģistrēšanas uz sabiedrības vārda, proti, 2002. gada 19. decembrī. SIA "/Nosaukums A/" bilancē norādītais kreditors noteikti nav Prasītāja, taču detalizētāk par 2006. gada bilanci vairs neatceras.

No 2005. gada Atbildētājas bilancēs vairs nav norādīts kā kreditors fiziska persona par parāda apmēru 6402,92 EUR (4500,00 LVL), taču tiesas ieskatā bilance bez citiem grāmatvedības dokumentiem neapstiprina to, ka Atbildētāja ir samaksājusi Prasītājai pirkuma maksu. Tāpat Atbildētāja nav iesniegusi citus pierādījumus, kas apliecinātu, ka 2002. gada, 2003. gada un 2004. gada bilancē norādītā fiziskā persona ar kreditora prasību 6402,92 EUR (4500,00 LVL) nav Prasītāja, bet kāda cita fiziska persona.

Tas, ka darījums noticis starp Prasītāju un Atbildētājas pārstāvi kā laulātajiem, neatbrīvo Atbildētāju no pienākuma noformēt darījumu atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas noteic grāmatvedības procesuālo kārtību, kā arī pienākumu pierādīt, ka veicis pirkuma maksas samaksu.

Lietā nav guvis apstiprinājumu fakts, ka Atbildētājas grāmatvedības dokumenti atrodas Prasītājas rīcībā.

Tiesa tic liecinieces /pers. P/ liecībām, jo viņa sniedza konkrētas, detalizētas liecības, kas nav pretrunā citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Turklāt likuma "Par grāmatvedību" 7.pants noteic, ka grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu. Gadījumā, ja Atbildētāja bija veikusi pirkuma maksas samaksu skaidrā naudā, Atbildētājai bija nepieciešams iesniegt kā pierādījumu attaisnojuma dokumentu. Atbildētāja šādu pierādījumu tiesā nav iesniegusi.

Atbildētāja iesniegtajā SIA /Nosaukums H/ 2015. gada 14. septembra vēstulē, kuru sagatavojusi prof.Bc. /pers. T/ pamatoti norādīts, ka atbilstoši likuma "Par grāmatvedību" 10. panta otrajai daļai inventāra sarakstiem, grāmatvedības reģistriem un grāmatvedības organizācijas dokumentiem glabāšanas laiks ir 10 gadi. Ņemot vērā to, ka pirkuma darījums notika 2002. gada 20. decembrī un prasība celta 2011. gada 8. augustā, Atbildētājai bija iespēja iesniegt pirkuma maksas samaksas attaisnojuma dokumentu, ko Atbildētāja nav izdarījusi.

[6.4] Tiesa atzīst Atbildētājas iebildumus par celto par nepamatotiem, kas neapstiprinās ar citiem lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, turklāt Atbildētājas sniegtie paskaidrojumi ir savstarpēji pretrunīgi un apšaubāmi.

Tiesa konstatē, ka lietas materiālos vispār nav neviena rakstveida pierādījuma, no kura varētu secināt, ka Atbildētāja ir samaksājusi Prasītājai pirkuma maksu.

Ņemot vērā, ka Atbildētāja nav pierādījusi pirkuma maksas samaksas faktu, tiesa atzīst, ka Prasītājas prasība daļā par nesamaksātās pirkuma maksas 6402,92 EUR (4500,00 LVL) apmērā piedziņu ir pilnībā apmierināma.

[7] Prasītāja pieteikusi prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzības 21343,08 EUR (15000,00 LVL) apmērā piedziņu.

Kā redzams no prasības pieteikuma, prasību daļā par morālā kaitējuma atlīdzību Prasītāja pamatojusi ar to, ka Atbildētāja ilgstoši pilnībā ignorējusi viņas tiesības saņemt pirkuma maksu par transportlīdzekli. Naudas vērtība šajā laikā kritusi. Prasītāja bija spiesta aizņemties no citām personām naudas līdzekļus, kā rezultātā piedzīvojusi daudzas nepatīkamas pārrunas ar saviem kreditoriem, jo nevarēja atmaksāt parādu sakarā ar to, ka Atbildētāja neatmaksāja viņai laikus pirkuma maksu.

Civillikuma 1635. pants noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Ja minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Arī Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Prasītāja lietā nav iesniegusi nekādus pierādījumus saviem apgalvojumiem, ka spiesta aizņemties no citām personām naudas līdzekļus, kā rezultātā piedzīvojusi daudzas nepatīkamas pārrunas ar saviem kreditoriem. Tiesa atzīst, ka Prasītāja nav pierādījusi, ka viņai būtu nodarīts morālais kaitējums – fiziskas vai garīgas ciešanas.

Tas, ka kāds ilgstoši nav saņēmis pirkuma maksu, ne tas, ka to atgūšanai jātērē laiks, neizraisa otrai pusei atlīdzināmu morālo kaitējumu Civillikuma 1635. panta izpratnē. Arī apstāklis, ka Prasītājai Atbildētājas rīcības rezultātā bija spiesta aizņemties naudu no trešām personām, nav uzskatāma par garīgas ciešanas jeb morālā kaitējuma izraisītāju Civillikuma 1635. panta izpratnē.

Pie šādiem apstākļiem prasība daļā par morālā kaitējuma atlīdzības 21343,08 EUR apmērā piedziņu kā nepamatota noraidāma.

[8] Civilprocesa likuma 195. pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763. panta 1. punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Civillikuma 1765. panta ceturtā daļa noteic, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu.

Tiesa atzīst, ka nosakāmas Prasītājas tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei (izsoles dienai), saņemt no Atbildētājas likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no nesamaksātās pirkuma maksas (6402,92 EUR).

[9] Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Ceļot prasību, Prasītāja atbilstoši spēkā esošajam Civilprocesa likuma 34. pantam samaksājusi valsts nodevu par pirkuma maksas piedziņu 337,93 EUR (237,50 LVL) un valsts nodevu par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu 583,38 EUR (410,00 LVL), kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu 4,70 EUR (3,30 LVL) apmērā un 4,27 EUR apmērā par liecinieka uzaicināšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 2. punktu.

Ņemot vērā, ka apmierināta prasība daļā par nesamaksātās pirkuma maksas piedziņu, no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenama valsts nodeva 337,93 EUR apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,97 EUR apmērā, kopā 346,90 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 44. panta otrajai daļai ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji. Līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 3. punktam izdevumi sakarā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu piedzenami to faktiskajā apmērā. Ar lietas materiāliem apstiprinās, ka Prasītājai radušies izdevumi, kas saistīti ar pierādījumu iegūšanu no CSDD 6,67 EUR apmērā, kas piedzenami no Atbildētājas par labu Prasītājai.

Līdz ar to no Atbildētājas par labu Prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 353,57 EUR apmērā.

Ņemot vērā to apstākli, ka kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, tiesas paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu pusēm atbilstoši lietā esošai izziņai par ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem ir 49,89 EUR, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa, kuru nav sedzis Prasītājas veiktais maksājums 4,70 EUR, piedzenama no Atbildētāja par labu valstij 45,19 EUR apmērā.

[10] Ņemot vērā prasības raksturu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumiem.

[11] Pārrēķins uz *euro* valūtu nolēmumā veikts pamatojoties uz Euro ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro*: 1 EUR = LVL 0,702804.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 9., 92.-97., 189.-193. pantu, 195., 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

daļēji apmierināt /pers. C/ prasību pret SIA "/Nosaukums A/" ar trešo personu SIA "/Nosaukums B/" par nesamaksātās pirkuma maksas un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, par labu /pers. C/, personas kods, nesamaksāto pirkuma maksu 6402,92 EUR, tiesas izdevumus 346,90 EUR, pavisam kopā 6749,82 EUR (seši tūkstoši septiņi simti četrdesmit deviņi *euro* 82 centi).

Noteikt /pers. C/ tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, likumiskos sešus procentus gadā no summas 6402,92 EUR, ņemot vērā nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot nesamaksātā kapitāla lielumu.

Noraidīt /pers. C/ prasību daļā par morālā kaitējuma atlīdzības 21343,08 EUR apmērā piedziņu.

Piedzīt no SIA "/Nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 45,19 EUR (četrdesmit piecus *euro* 19 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase; saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316; BIC kods: TRELLV22; iemaksas mērķis: 21499, kā arī jānorāda dati personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos, maksājumus apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese (*personiskais paraksts*) L. Leja